

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMO
VALSTYBINĖJE TARNYBOJE ĮSTATYMO NR. VIII-371 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP-18-1494; TAIS NR.18-4024(2))

2018-09-27 Nr.NV-2551
Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Siūlytina pakartotinai įvertinti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) 2018 m. liepos 4 d. rašte Nr. S-2757-(2.5) pateiktus argumentus dėl siūlomo teisinio reguliavimo tikslingumo ir reikalingumo. Pažymėtina, kad teisėkūroje turi būti vadovaujamasi tikslingumo principu, reiškiančiu, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis. Todėl jeigu siūlomo teisinio reguliavimo tikslą pasiekti galima nekeičiant esamo įstatyminio reguliavimo, siūlomas teisinis reguliavimas laikytinas pertekliniu ir Projekto turėtų būti atsisakyta. Nekartojant VTEK pateiktų argumentų, nurodančių, kad galiojančių teisės aktų nuostatos yra pakankamos siekiamam tikslui pasiekti, papildomai atkreipiame dėmesį į tai, kad pildant privačių interesų deklaracijos priedą ID001P „Duomenys apie asmeniui einant pareigas atsiradusius ryšius, galinčius sukelti abejonių dėl jo veiklos nešališkumo ar galimo interesų konflikto“ yra galimybė pasirinkti iš klasifikatoriaus kodų sąrašo: „PAM – privačių asmenų lėšomis finansuoti mokymai“, „lobizmas“, „gautos nemokamos paslaugos“ ir kt. Be to, deklaracija turi priedą ID001A „Kiti duomenys, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas“, kuriame galimo interesų konflikto duomenys ir aplinkybės aprašomi laisva forma. Taigi, sisteminė suinteresuotų institucijų derinimo metu pateiktų pastabų visuma, taip pat aukščiau nurodyti pastebėjimai suponuoja, kad Projektu siekiami tikslai iš esmės yra įgyvendinami organizacinėmis priemonėmis, o siūlomu reguliavimu sprendžiamos teisės taikymo problemos.

2. Svarstytina, ar tikslinga nustatyti pareigą deklaruojančiam asmeniui deklaracijoje nurodyti informaciją tik apie susitikimus su *privačių* juridinių asmenų atstovais, kadangi siūlyti skirti paramą kvalifikacijai kelti ar kitą naudą gali ir viešųjų juridinių asmenų atstovai, taip pat ir fiziniai asmenys, kurie nėra jokių juridinių asmenų atstovai.

3. Vertinant Projekto siūlymą deklaruoti susitikimus su juridinių asmenų atstovais, kurie *siūlė skirti* paramą ar kitą naudą, pažymėtina, kad abejotina tokio įpareigojimo užtikrinimo kontrolė, t.y., tokia nuostata yra iš esmės deklaratyvi, taip pat svarstytinos jos sukeltos pasekmės atsakomybės kontekste, pvz., kaip šiuo metu galiojančiame įstatyme numatyti apribojimai dėl dovanų ar paslaugų priėmimo ir teikimo: valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, kuris asmeniškai ar per tarpininkus priėmė leidžiamo dydžio dovaną iš fizinio ar juridinio asmens ir dėl to gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktas, *vienerius metus negali* dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus ar atlikti kitų tarnybinių pareigų dėl šio asmens.

Lingvistiniu požiūriu vertinant aptariamą nuostatą, pastebėtina, kad teisės aktas turi būti aiškus ir nedviprasmiškas, todėl formuluotėje atsisakytina nuorodų skliausteliuose, siekiant suformuluoti konkrečią elgesio taisyklę, taip pat vengtina neapibrėžtų kategorijų („kitą naudą“).

4. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu siūloma nustatyti pareigą deklaruojančiam asmeniui deklaracijoje nurodyti atitinkamą informaciją apie įvykius, kurie įvyko praeityje, siūlytina įvertinti pereinamųjų nuostatų įtvirtinimo Projekte poreikį.

5. Atkreipiame dėmesį, kad pagal Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 6.1 papunktį pirmą kartą tekste minimas institucijos, pareigų pavadinimas negali būti trumpinamas, o ne pirmą kartą minimas institucijos, teisės akto pavadinimas, kuris prasideda žodžiais „Lietuvos Respublika“, pirmą kartą parašius visą pavadinimą, toliau gali būti rašomas be žodžių „Lietuvos Respublika“. Šia apimtimi tikslintinas Vyriausybės nutarimas, kuriuo Projektas teikiamas Seimui.

6. Projekto nuostatos būtų taikomas platesniam ratui subjektų - ne tik sveikatos priežiūros sistemoje, todėl tikslinga gauti kitų institucijų nuomonę, pvz., Vidaus reikalų ministerijos, kuri formuoja politiką valstybės tarnybos srityje, ir kitų institucijų, atsižvelgiant į Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą subjektų ratą. Siekiant tinkamai inkorporuoti siūlymus į nacionalinės teisės sistemą, be kita ko, tikslinga Projektu siūlomas normas vertinti kartu su Teisingumo ministerijos parengtu Lobistinės veiklos įstatymo pakeitimo įstatymo projektu (TAIS Nr. 18-10233).

7. Projekto aiškinamajame rašte turėtų būti aptarta siūlomo reguliavimo įtaka verslo sąlygoms (nepagrįstai nurodoma, kad įtakos nebus), kadangi korupcijos faktorius, į kurio mažinimą nukreipti Projekto tikslai, yra išskiriamas kaip vienas iš svarbių verslo sąlygas įtakančių veiksnių.

Teisės grupės patarėja

Jelena Kučeriavienė

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Eglė Gasiūnaitė